

C A P U T V.

De Ministro Sacram. Pœnitentia.

debet pariter eum absolvere, quia putare potest illud cum alio Confessario esse confessum, vel relatoem deceptum esse; quia in pœnitentia foro credendum est pœnitenti, scuti contra se, in & pro se. Si tamen illud certò constat Confessario, quatenus ver. gr. surantem, blasphemantem, &c. vidit, & certò sciat non esse eum alio confessum, rite si neget, cum absolvere non debet, ut ipse indispositum. Arsfdekin tom. 2. pag. 237.

3232 Nullo pacto licet Confessario loqui cum pœnitente de peccatis in Confessione auditis; quia ruborem affert, & reddit odiosam Confessionem: licet autem de ipsis pœnitentis licentia, quam concedere censetur, si ipse prior de illis loqui incipiat.

3233 Si Confessarius in Confessione gravem errorum commisit, qui pendeat in futurum, ver. gr. quia bona fides confitit contracunctum, quem potest ulteriorum reperit, tenetur pœnitente licentiam loquendi de materia Confessionis præterite ad salutem animæ illius pertinente. Si pœnitens neget, probabilis est, quod possit de peccato, & re loqui, ac errorem corrigere. 1. Quia tunc Propriæ non loquuntur extra Confessionem, sed perfici eam, qui inchoata, & imperfeta erat. 2. Quia in casu mali confitit, nil loquuntur de Confessione præterita, sed suum consilium male datum revocat. Arsfdekin tom. 2. pag. 236. numer. 13. & Fench. Quid si pœnitens audire non velit, debet Confessarius cum monere, quod sit in mali statu, denegando licentiam, & regredendo audire.

3234 Si pœnitens, ob aliquem bonum finem, verbi gratia ad Consilium à doctori petendum, ad malum aliquod avendendum, &c. licentiam det Confessario, de proprio peccato, aut alia re confessionis eum alio loquendi, potest Confessarius sine fractione signili, cum eo loqui, sed non cum altero, ad quem licentia non sicut concessa; quia id, quod pœnitens potest facere per se, potest per aliū facere, nec Confessio odiosa redditur; licentia autem debet esse expressa, & nullo modo sufficit presumpta, quia talis presumptio est odiosa, aut periculosa; immò tunc peccatum manifestare debet, de quo confilium petit, non peccatore.

3235 Dixi, ob aliquem bonum finem; quia ut rite adverterit Scotus in 4. disp. 21. quest. 2. litt. L. ius signilli Sacramentalis non est tantum ipsius confitentis, sed etiam totius communictatis fidelium, quæ alias maximè perturbaretur, & ipsius Sacramentum, cui ipse pœnitens renunciare non potest; ac proinde non potest pœnitens ex lubricitate & levitate licentiam Confessari, date de re ad confessionem pertinente loquendi, nec Confessarius ea uti debet sine magna Sacramenti irreverentia.

3236 Ille vero, cui Confessarius peccatum de pœnitentia licentia manifestavit, ob confilium, aut aliam causam ad absolutionem Sacramentalis spectante, ad signum Sacramentalis teneat, quia est notitia ex Confessione orta, & ad Confessionem ordinata, Arsfdekin cit. pag. 237. num. 15.

3237 Ad signum Sacramentalis teneat ultra Confessarium, interpres ille, quem Confessarius super re Confessionis confuluit; laicus, qui Sacerdotem se fingen, Confessionem excepit, aur qui casualiter peccatum confitentis audiat; item ille, cui Confessarius sacrilegè revelavit peccatum; ita Scotus in 4. disp. 11. quest. 2. litt. N. L. qui adverterit prefatos prater Confessarium teneri signo Sacramentali, ita ut sacrilegium contra Sacramenta reverentiam committant, si de eo peccato loquiantur, quatenus ad eos notitia ex Sacramento pervenit; non tamen cum codem rigore, quia non subjacent pecnis Canonici, quibus ipsi Confessarii subduntur; que in cap. Omnis urbisque sexus de Penitent. & remiss. sunt depositio, & perpetua pœnitentia in arco Monasterio luenda.

3238 Pœnitens non teneat ad signum Sacramentale, tenetur vero ad secretum naturale, quoad ea, ex quorum manifestatione sequeretur gravis infamia sui, aut Confessarii. Omnidio vid. cap. num. 2930.

3239 M inister hujus Sacramenti est solus Sacerdos. In eo, ut validè absolvat, requiritur intentio, potestas ordinis, & jurisdictionis. Potestas ordinis dicitur potestas remota, potestas vero jurisdictionis potestas proxima, quatenus Sacerdos vi ordinatus accipit a Christo potestatem ad absolvendum, sed non accipit subditos. Unde jurisdictionis Confessarii: Est jus in subditos ad excrucendam potestatem absolvendi, quam ex vi ordinis Sacerdos habet. Hinc absolvio a Sacerdote data sine jurisdictione est nulla, ex Trid. Jeff. 14. cap. 7. Quia Sacramentum pœnitentia est actus iudicij, qui si exercetur in non subditum, est nullus: vid. num. 3283.

3240 Hinc sit, quod simplex Sacerdos non approbat, non possit validè absolvere a venialibus, aut mortaliis alias confessi, ita Mastrum disp. 21. quest. 8. num. 202. Faber, Brancatus, & Scotifex, quia licet materia sit libera, subditio est sententia, & actus iudicij, qui in non subditum est nullus. Unde oppositæ opiniones usus fuit prohibitus ab Innoc. XI. in n. 2935.

3241 Jurisdictionis est triplices, ordinaria, delegata, & ex concessione juris.

Ordinaria, habetur ratione officii: eam haberet Summus Pontifex in omnes Christi fideles, Episcopus, & ejus Vicarius in omnes ad suam dioecesim pertinentes; Parochius in suis Parochianis, & Prelati Regulares in suis subditos; tales sunt Generales, Provinciales, Priors, & Guardiani, qui quidam alia approbatione non indigent, ut suorum subditorum Confessiones exipient, quia tam ex jure communio, quam ex statuto nostri Ordinis, sunt proprii Sacerdotes.

Parochi relata Parochii indiget approbatione, Sieri de Penitent. numer. 757. cum comm. quia tunc cœsat officium Parochiale, ratione cuius competit potest ordinaria.

3242 Delegata, qua non ex vi officii, sed ex concessione Ordinarii Sacerdoti communicatur.

3243 Parochi, aut obtinens beneficium, cui est annexa cura animarum, non indiget alia approbatione; bene verò, si officium, vel beneficium relinquat, Arsfdekin tom. 2. pag. 207. num. 3.

3244 Ex concessione juris, competit habentibus ius vel privilegiis eligendi pro se confessari non approbatum. Tales sunt Cardinales, & Episcopi.

Item Prelati Religionum, videlicet Generales, Provinciales, Commissarii, Visitatores, Superiores locales, Commissarii, & Procuratores Curie Romane, & Vicarii Conventuum in Capite, qui gubernant in Capite, hoc est, qui gubernant in absentia, aut morte superioris localis, Melphi in Com. cap. 7. stat. 1. quest. 1. & 7. Praefati Confessarii eligere possunt non solum in Conventu, sed etiam extra, sicut etiam extra possunt suorum subditorum confessiones audire, quia privilegium est personale, non locale. De Episcopis alio modo discutit Diana part. 3. trahit. 2. ref. 3. contra Villalobos in summ. tom. 1. trahit. 9. diff. 15. num. 4.

Parochi, aut qui beneficium Curatum habent, non possunt sibi eligere in Confessarium simplicem Sacerdotem non approbatum ab Ordinario; quia non sunt Prelati, vid. in pag. 2. Propos. 16. ab Alex. VII. damn. & num. 3275.

3245 In articulo mortis quilibet simplex Sacerdos, non approbatus, immò excommunicatus vitandus, hereticus, &c. si non sit alius promptus, potest quilibet fidelis à quibusvis casibus & censuris etiam reservatis absolvere, ex Trid. Jeff. 14. cap. 7. quia in articulo mortis nulla est reservatio, & Trident. nullum excipit Sacerdotem, sed amplè loquitur: Verum amen plie admodum, ne hac ipsa occasione aliquis pereat, in eadem Ecclesiæ Dei custodiam semper fuit, ut nulla sit reservatio in articulo mortis; atque ideo omnes Sacerdotes, quilibet pœnitentes, à quibusvis peccatis, & censuris absolvere possunt.

Hinc pro tali casu Ecclesia dat jurisdictionem, & tollit omne impedimentum Canonicum ex parte Sacerdotis: vide tom. 3. num. 171.

3246 Quamplures Doctores, Diana, Lugo, Poncii, Faber,

De Ministro Sacram. Pœnit. Cap. V.

227

Faber, & alii apud Mastrum disp. 21. quest. 8. num. 203. ritè sub articulo mortis etiam comprehendunt periculum probable mortis, cum hoc solo discrimine, ut in periculo mortis Sacerdos absolvere possit directè à quibusvis peccatis, etiam reservatis; à censuris vero reservatis nonnisi sub conditione, ut periculo clausorum Superiore se presentet, nedum pro satisfactio-ne, & ut iter eius mandatis, sed etiam pro absoluto-ne: vid. num. 3355. & 3359.

3247 Articolo mortis, propriè tempus illud, quo morte certò instat de proximo, & est inevitabilis.

3248 Periculum probable mortis, est illud, in quo non infat certò, sed ex sepe contingentibus probabiliter timetur mors; tale est in eis, qui primum, aut pericolosam & longam navigationem proxime sunt agresti: vid. num. 3357.

JURISDICTIO DELEGATA

3249 Non confertur, nisi aliquo signo externo, quia Sacramentum est ligatum sensibile exterrum. Sufficit tamen quodcumque, quod revera, & judicio prudenti, in talibus circumstantiis indicet intentionem conferentis jurisdictionem.

3250 Unde non est necesse, quod sit per litteras; adeoque qui sit ab Ordinario ore tenuis designatus Confessarius, validè absolvit, antequam expediant litteras, nisi Ordinarius exprefit, ne nolle jurisdictionem conferre, nisi expeditis litteris. Diana part. 1. trahit. 14. ref. 41. Sieri de Penit. num. 699. Leander de Penit. disp. 11. quest. 80.

3251 Item Ordinarius si videns Sacerdotem non designatum audiencem Confessiones in circumstantiis, in quibus posset commode impetrare, non impetrat, censetur jurisdictionem illi conferre; in ordine tamen ad Confessionem illum, minimè ad alias in futurum. Sieri citat. numer. 692, ex Gobat trahit. 7. numer. 8. & Leandro citat. quest. 94. Nam (ut docet ponderat) sumus in materia, in qua iudicium prudentium facit intrinsecam rationem.

3252 Et convincit à pari; nam (sicut in sententia omnium, ut testatur Navarr. in sum. cap. 12. num. 58. est sufficere signum exterrum voluntariae celebrantium sponsalia, si contrahentibus parentibus, filii fianci, cum facilè si vellent, reclamare possent; cur non erit sufficere signum exterrum conseruandis Episcopi, qui cum possit impetrare, fit?)

Idem tenet in iisdem circumstantiis, si Episcopus non videat, sed certò sciat, cum eadem sit ratio.

3253 Hic tamen Confessarius à principio confessionis mortaliter peccavit, quia incepit confessionem excepere sine jurisdictione. Adeoque pœnitens, detecto errore, tenetur peccata illa priora repetrere, & sufficiat de illis se accusare in genere, si hoc faciat in eadem confessione, & cum eodem Confessario, dicendo: Me accuso de omnibus peccatis, que jam manifestavimus.

3254 Non sufficit ad conferendas jurisdictionem ratificatio de futuro, videlicet, quod Sacerdos prudenter credat Ordinatum ratificabitur confessionem; quia ex Trid. Jeff. 14. cap. 6. ad valorem hujus Sacramenti requiriuntur jurisdictione actualis, quam non dat ratificatio de futuro; quia haec non est, sed erit.

3255 Sufficit autem ratificatio de presenti. Leander citat. quest. 94. Sieri citat. num. 694. cum Com. Que non sufficit, si sit purè tacita, seu presumpta, quatenus si Ordinarius sciret, actu concederet; si voluntas non fertur in incognitum, sed requiri ex n. 3249. quid sit alia circumstantia, seu signo, physique aut moraliter externata; talis est in casibus num. 3251. & 3252. expressis. Item, si Ordinarius signa complacenter & gaudii super talibus confessionibus prefererit, & hæc dicunt licentia tacita exterrata. Sieri citat. num. 695.

Hinc redit subdit Sieri citat. num. 694. cum Tancr. quid si Sacerdos petat ab Episcopo licentiam audiendi confessiones, & nulla suffici ratio denegandi hanc facultatem, atque Episcopus taceat, habetur tunc licentia pro concessione; & redit quidem discutit, si casus talis sit, ut verè non sit ratio denegandi licentiam, & Episcopus, si velit, possit facile denegare: nec illud silentium reduci potest ad prudentem denegationem licentie, positis enim his conditionibus, silentium est

signum exterrum concessionis; quia hic valeret: qui tacet, consentire videtur.

ERROR COMMUNIS

3256 Cum titulo colorato, seu putativo, à legitimo Superiori collato, dat jurisdictionem. Hæc sententia est moraliter certa, quam docent communiter Jurisperiti, & Theologi. Diana part. 6. trahit. 1. ref. 24. Cardenas differt. 2. cap. 6. art. 5. Sieri a num. 700. Leander de Penit. disp. 11. quest. 101. & instrumentum ad ipsos. Ex iure Canonicó, cap. Infamis 3. quest. 7. his verbis: Si servus, dum putatur liber, ex delegatione sententiam dare; quamvis postea in servituatu deponit sit, sententia ab eo dicta, rei judicata firmatam tenet. (Ubi) subdit Cardenas (decertatur, quod quamvis servus sit incapax jurisdictionis, si tamen communiter ignoretur esse servus, & ex delegatione exerceretur jurisdictionem, gesta per ipsum valent, non quia habuerit verum titulum ad exercitium jurisdictionis, sed quia Princeps proper utilitatem publicam illa valida facit.)

3257 Error igitur communis cum titulo dat jurisdictionem ob bonum commune, ad favorem fidelium, ac vita gravia incommoda, que alias sequentur, eo maximè quia alias innumeræ anime perirent.

3258 Hinc validè absolvit Sacerdos, si adiut titulus coloratus, & error communis; peccat tamen, si sciat nullitatem sui tituli.

3259 Error communis cum titulo colorato tunc habetur, quando Sacerdoti fuit à legitimo Superiori collatus titulus requisitus ad actum, verbi gratia, titulus Parochi, Confessarii, &c. sed vel nulliter, in quantum erat incapax ob aliquem occultum defectum, & impedimentum, puta quia simoniacus, &c. vel in quantum titulum amisit, talis autem incapacitas, aut amissio communiter ignoratur; sed communiter putant fides, cum verum habere titulum.

3260 Error communis fine titulo tunc habetur; quando Sacerdoti non fuit à Superiori legitimo collatus titulus requisitus ad actum; sed ipse illum fingit, aut ignoranter credit, & dicte habere; talis autem similitudo, & parentia tituli communiter ignoratur. Id contingit in Sacerdoti, qui cum falsa licentia confessio[n]es audit, aut cum falsis Bullis pro Parochio se gerit, sed communis populi errore legitimus habetur.

3261 Errone communis sine titulo non conferre jurisdictionem, sed requiri titulum putativum à legitimo Superiori collatum, tenet Nugius quest. 8. art. 5. dub. 1. diff. 1. pag. 436. Lugo de just. tom. 2. disp. 37. num. 23. & quamplures apud Leandrum de Penitent. disp. 11. quest. 102. Vetricelli trahit. 2. quest. 15. num. 3. & Cardenas differt. 2. cap. 6. art. 5. n. 151.

3262 Et tamen verè & certò probabilis sententia docens, quod error communis sine titulo jurisdictionem conferat. Diana part. 4. trahit. 4. ref. 122. Basilius Pontius de Mar. lib. 5. cap. 20. Vetricelli cit. num. 15. Sieri de Penit. n. 701. Leander, & Cardenas cit. ac quamplures alii apud ipsos. Ratio est, quia etiam in hoc casu sequentur eadem incommoda, que sequentur, quando adiut error communis cum titulo colorato.

3263 Ex premis doctrinis Sieri cit. à num. 702. has colligit sequelas.

(Sequitur primo, quod quamvis ego putem, & cum gravissima Theologis probaverim in tract. de fide, Deum numquam permisurum, ut Romanus Pontifex incidat in hereticum occultum, juxta illud Christi Domini: Rogavi pro te Petre, ut non deficiat fides tua; vel si fortassis indicat Pontifex in hereticum occultum, Deum detectur esse Ecclesia: nihilominus si Pontifex incidat in occultum hereticum, definire esse Pontifices, ut docet communis contra aliquos; sed jurisdictione ab ipso collata, quia adiut error communis, titulusque coloratus, validè est: collata & suppleme Ecclesia deficiunt, Tancredi tom. 4. trahit. 1. quest. 39.)

3264 Secundo, quod si mortuo Episcopo vel revocato Vicario Generali, communiter ignoretur mors Episcopi, vel revocatio Vicarii, valent acta ipsius ex jurisdictione, quam tradit Ecclesia, ratione erroris communis, & tituli colorati, Lessius lib. 2. cap. 29. dub. 3. & communis.

3265 Tertio, quod si Parochus, vel iure, vel ab homine, privatus est titulo Parochiali, validè absolvit, si communiter ignoratur, & quia stante errore communis, & titulo colorato, supplet Ecclesia. Sic communiter Doctores.

3266 Quarto, quod cum innumeris animæ perirent, si Ecclesia, stante errore communis, non supplicet jurisdictionem calu, quo absolvit titulus coloratus, idè dicendum est, quod posito solo errore communis, Ecclesia supplet. Hac illatio est communissima, maxime inter Recentiores: sexdecim pre ea citat Diana part. 2. trah. 16. ref. 45. & part. 8. trah. 1. ref. 94. & part. 11. trah. 2. ref. 69.

3267 Quinto, quod si Confessarius est excommunicatus denunciatus, sed id communiter ignoratur, habet ab Ecclesia tunc jurisdictionem ratione erroris communis,

3268 Hinc, si excommunicatus denunciatus audiat confessionem, ubi non est denunciatus, vel tantum temporis sit elapsum, ut communiter ignoretur ejus excommunicatio, validè absolvit, supplet Ecclesia ob communem errorum. Dominicus Soto in 4. diff. 1. quaff. 5. art. 6. Navarr. in summ. cap. 9. Cajet. in summ. ver. Absolutionis impedimenta, Petrus à Soto de confess. 8. & alii communiter,

3269 Sexto, valete absolitionem datam ab approbato ad annum, etiam anno elapsu, si tamen id communiter ignoratur. Si communis, quanvis ipse Confessarius graviter peccet absolvendo.

3270 Septimo, valere absolitionem virtute Bullæ, quam Bulla revocata, si revocatione communiter ignoratur, supplet enim Ecclesia ob errorum communem, Henrique lib. 6. cap. 6. num. 12.

3271 Octavo, quod si Episcopus sicut dederit licentiam audiendi confessiones, valent absolitiones, si filio illa communiter ignoratur, Sanch. de Mar. lib. 3. disp. 22. contra Petrum de Ledesma de Mar. quaff. 4. art. 5. punct. 3. dub. 3.

3272 Nonquid cum, stante errore communis, supplet Ecclesia confertudo jurisdictionem, si post communem errorum incipiatur in populo dubitatio de jurisdictione Sacerdotis, debet indagari veritas, at debita debita diligentia, si adhuc dubium remaneat, validè sunt absolitiones, quia prevaleat possessio acquisita ex precedenti errore communis, Tamb. lib. 4. §. 7.

3273 Denique certum est, quod error particularis, etiam cum titulo colorato, jurisdictionem non conferat.

CONSuetudo COMMUNIS DAT JURISDICTIONEM.

3274 Sensus autem non est, quod propriè ipsa consuetudo dat jurisdictionem; sed quod sit evidens signum collati jurisdictionis ab Ecclesia, seu Superiori; in quantum Superior videns, & potens impetrare, ne jurisdictione illa exercetur, eo ipso, quod non impetrare, consentire videtur, & jurisdictionem conferre. Verticelli trah. 2. quaff. 25. n. 8. Cardenas diff. 2. cap. 6. art. 6. Sieri de Panit. à num. 713. & Doctores communiter apud ipsos docentes, hoc esse certum: vide dicta de confutacione à num. 237. ad 256.

3275 Ex vi de confutacione, Sieri cit. a n. 714. plura infert, & maxime quatuor.

Primo Imperatores, Reges, eorumque uxores posse eligere in Confessarium quemcumque Sacerdotem, Angelus, Vasquez, Hurradus, Suarez, & alii.

3276 Secundù: Magnos Principes posse eligere in Confessarium quemcumque approbatum, Tannerus ro-

mo 4. disp. 6. quaff. 9. num. 54. ex Soto.

3277 Tertiù: Sacellani Imperatoris habere jurisdictionem ad absolvendam Imperatricem, Mendo in ep. ver. Confessarius, num. 35.

3278 Quarto: Cardinales posse sibi eligere Confessarium non approbatum ab Episcopo. Delugo, Diana, Pasqualius. Immo & posse eligere pro tota sua familia in Confessarium Sacerdotem non approbatum. Pasqualius, & Thomas Hurradus: additibus Delugo, Bufeus, Leandro, Mertero, Naldo, & aliis, posse Cardinales dare licentiam aliqui ex suis familiaribus, ut eligant in Confessarium aliquem determinatum Sacerdotem, etiam non approbatum ab Episcopo, qui poterit familiarem Cardinalis absolvere extra domum

Cardinali. Hac omnia fieri posse innuit consuetudo, qua ostendit, Cardinales esse Ordinarios propriæ familiæ. Attamen consuetudo non approbat, quod Cardinales, ratione dignitatis, possint exciper ubique confessiones, ut refutatur communis opinio contra Thomam Hurtadum.)

DIFFICULTAS EST

3279 **A**N Ecclesia supplicat, seu det jurisdictionem Confessario absolvendi ex opinione vere & practice probabili circa jurisdictionem;

Quid in hac re sit dicendum, & ego sentiam, sat liceat ex dictis à num. 82. ad 100. Pro majori autem obiectate, ac lumine, non erit abs te, quid specialius Doctores dicant, referre.

Certum mortaliter est, quod Ecclesia supplicat, & det jurisdictionem Confessario absolvendi ex opinione vere & practice probabili circa jurisdictionem, etiam si talis opinio coram Deo sit falsa, docet Verricelli rr. 2. q. 25. diff. 2. cap. 6. artic. 6. Filliuc. Castropal. Diana, & quamplures alii apud ipsos; cuius sententia certitudinem moralem fundant in confutacione, hoc syllogismo: certum est, quod confutudo dat jurisdictionem: certum est adhuc confutuelinem absolvendi ex opinione vere & practice probabili circa jurisdictionem: ergo certum est, quod ex tali confutidine Confessarius habeat jurisdictionem absolvendi ex opinione vere & practice probabili.

3280 Pro majori sic dicuntur Cardenas cit. num. 161. (Nam certum est in jure, quod confutudo dat jurisdictionem: Ex cap. Cum contingat de furo compet. ubi sic statuitur: Nisi forte bi, quibus delinquentes ipsi devinent, ex indulgentia, vel confutidine speciali jurisdictionem huiusmodi valeant sibi vendicare. Et Glossa ibi adiungit verbū. Vel confutidine, ait: Nota, quod confutudo dat jurisdictionem; & ex cap. Romanas de sententia excomm. in 6. prohibens jurisdictionem quibusdam absolvendi a centuris, subiungit Pontifex: Salva contraria super hoc confutidine, si quan habent. Ubi Glossa repeat eadem verba supra relata, quod confutudo dat jurisdictionem. Idem constat ex cap. Romanas de furo compet. in 6. Gloss. ibid. verb. Confutidine, & cap. Ut litigantes de Officio Ordinarii & cap. Datum; §. Scilicet, de electione, & cap. Cum quidam, de except. in 6. illis verbis; De re per Ecclesiasticum Judicem indicata, in causa, quod ad eum pertinet cognatio, de confutidine, vel de jure, &c. Ubi Gloss. repeat eadem verba, quae supra. Et cap. Tuo similis de Officio Ordinarii, dicitur: Cum sit in Cardinibus definitum, Primates, vel Patriarchas nihil juris praeteritis habere, nisi quantum Sacri Canones concedant, vel prius illis confutudo consulit ab antiquo. Constat etiam ex Concil. Trid. diff. 22. in decr. de reform. cap. 3. illis verbis: Si alio ex predictis dignitatibus in Ecclesiis Cathedralibus, vel Collegiatis, de jure, seu CONSUETU'DINE, jurisdictionis administratio, vel officium non competit, &c. Ex quibus verbis patet, jurisdictionem competere ex confutidine.

3281 Pro minori, sic ait: (Quod autem deruntur talis confutudo, negari non potest; quia eam affirmant communiter Doctores, quorum communis opinio in questione facti facit certitudinem moralem, ut probavit in 1. p. crit. Thes. disp. 12. c. 5. num. 75. (ultra experientiam, quia omnes videmus, ita practicari apud Sapientes) P. Suarez tom. 4. in 3. part. 27. diff. 4. num. 7. ait: Confirmatur ex universalis Ecclesiæ confutidine, que est sufficiens signum jurisdictionis; ut supra dictum est. Est autem universalis Ecclesiæ usus, ut Sacerdos secutus auctoritate huiusmodi jurisdictione (probabili) in administratione ipsius Sacramenti. Et quanvis P. Suarez n. 8. dixerit, hunc discutendum esse probabilem confutudinem Ecclesiæ, sed illam traditum in dubio.

Lugo Card. disp. 19. de Panit. feit. 2. n. 31. agens de hac confutidine absolvendi cum jurisdictione probabili, ita afferit: Et hoc est PRAXIS omnium fiditum rotius Ecclesiæ. Et idem repetit num. 33. & 34.

3282 Denique pro consequentia subdit: Audiendus est Bonac. tom. 2. disp. 5. de Sacram. Panit. q. 7. punt. 5. & 4. numer. 5. ubi sic ait: Ex quo inferitur, eum qui sequitur opinionem probabilem Doctorum sententiam, ipsum

ipsum habere jurisdictionem absolvendi à reservatis, seu privilegum absolvendi non esse revocatum, validè agere, que agit, ac si re ipsa jurisdictionem haberet, & privilegum nondum esse revocatum, etiam si forte opinio illa probabilis, à parte rei non subsistat, sed falsis realiter nitatur fundamentis; nam Ecclesia supplet jurisdictionem: alioquin sequentur eadem incommoda, que sequentur Ecclesia non suppiente jurisdictionem quando adeit error communis, & titulus coloratus. Et hoc eodem modo communiter loquuntur Theologi ferè omnes. Quo pacto non loquerentur Authors, si non esset ita in praxi receptum. Quid autem est praxis communis, nisi confutatio?

3283 Eandem sententiam tenet Leander cum aliis in trah. de Panit. disp. 1. quaff. 103. hac motu ratione, quod non minus potens sapientum opinio, quam error populi communis ad dandam jurisdictionem.

3284 Certum tamen omnino est, quod Ecclesia non supplicat, seu det jurisdictionem Confessario absolvendi ex opinione tenuiter probabili, ut constat ex dictis à num. 53.

DE APPROBATIONE.

3285 **A**pprobatio, quamvis ut vulgariter loquuntur, diversa solet cum jurisdictione, proprie & revera ab illa distinguuntur, nam Approbatio, est iudicium Ordinarii de idoneitate Sacerdotis ad Confessiones excipiendas, seu, cui posset conferri jurisdictione ad Confessiones excipiendas; quod iudicium late potest abesse jurisdictione, ut si Episcopus non obstante iudicio de idoneitate Sacerdotis, cum non deparet ad audiendas Confessiones. Item Confessarius approbat ab Episcopo non haber jurisdictionem ad absolvendum à causis Bullæ Clemæ, eam tamen habet per Bullam Crucis, approbatione suffisita, ut infra de Bulla: vide à num. 3235.

3286 Quoad approbationem, est Decretum Trid. sess. 23. de reform. c. 15. Decenit Santa Synodus, nullum etiam Regalem posse confessiones secularium etiam Sacerdotem audire, nec ad id idoneum repateri, nisi a Parochio beneficium, aut ab Episcopi per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut alias idoneus iudicatio. approbationem, que gratis datur, obtineat.

3287 Confessarius Regularis pro confessionalibus calculatum, ultra approbationem Episcopi, requirit approbationem sui Praelati Religionis, nempè Generalis, vel Provincialis, ex Clem. c. Dicatum, de sepi. adeoque qui approbat Episcopi, sine sui superioris approbatione uitio, illicite confessiones excipit, sed validè, quia Trid. pro valore nullam aliam approbationem requirit, nisi Episcopi.

3288 Approbatio ad beneficium, non expirat per mortem concedentis, aut ejus amotionem ab officio; quia ejus beneficium, & voluntas, eo ipso, quod non fuerit revocata, mortaliter perseverare censetur. Tamb. tom. 2. pag. 31. n. 8. Diana p. 6. trah. 6. art. 48.

3289 Confessarius, sive secularis, sive Regularis, injuncte reprobat, non potest validè Confessiones excipere; quia Trident. ad valorem Sacramenti approbationem Episcopi requirit, quam injuncte reprobat non habet.

Eadem ratione approbatus cum limitatione ad tempus, sexum, aut locum, non potest validè terminos limitationis excedere, unde licet status Religiosi supplet defectum atriis ab Episcopis pro mulieribus requiri solitus, approbatus tamen solum pro viris, non potest valide mulierum confessiones audire; praeterea post Bullam Clem. X. ubi: v. §. 3. & §. 4. num. 3129. & 3193. vid. pag. 1. Propos. 13. & pag. 2. Propos. 36. ab Alex. VII. damn.

Quanvis enim de huiusmodi limitationibus ad favorem Confessariorum Regulatum plura scriperit Villalobos tom. 1. trah. 9. diff. 53. num. 2. Leander de Panit. trah. 5. diff. 11. à quaff. 83. ad quaff. 1. & quanplures apud eos fundati in pluribus locis Canonis, praesertim illo Clem. Dicatum de sepi. ubi fratris Praedicatoribus, & Minoribus à suo superiori Episcopo presentatis, & ab illo injuncte non approbatis, eo ipso Pontificis approbationem concedit, his verbis: Si vero idem Praelati fratribus ad audiendas confessiones, ut premittit, electis ejusmodi licentiam exhibere refusa-

verint: Nos ex nunc ipsis, ut confessiones sibi confiterentur liberè, licetque audire valeant, gratiæ concedimus de plenitudine potestatis Apostolicae, apud Art. deklin. tom. 2. pag. 152.

3290 Modo tamen extat Bulla Clem. X. que Episcopis, & Regularibus, in materia Prædicationis, & Confessionis, omnino esse deber unica regula prorsus servanda. Ubi præsternit attende verba Bullæ: de §. 3. & 5. Bulla est, ut sequitur.

CLEMENS EPISCOPUS.

§. 1. **S**uperna, &c. Nos attentes, quod alias diversis temporibus predictæ dubitationes & controversias nonnullis Prædecepsorum Nostrorum Sumorum Pontificum Constitutionibus, carumque Declarationibus definite fuerint: Ejusmodi definitions in unum collectas, ut magis magisque dissensionum tollantur feminæ, & in posterum summi in Agro Domini Pax Christi floreat, pro summo, quo fungimur, Apostolatus officio, novis Apostolicis litteris munientur duximus, & roborandas. Itaque consilio nonnullorum Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium, & dilectorum filiorum Romanæ Curie Prælatorum, pietate, doctrina, & prudentia præstantium, & matura deliberatione nostra atque ex certa scientia, hac generali & perpetuâ validitate Constitutione decernimus, ac declaramus.

3291 §. 2. Regulates, qui in Ecclesiis sui Ordinis predicare voluerint, teneantur ab Episcopo Diecepsano benedictionem petere: predicare tamen posse, quamvis illam non obtinuerint: Quod si Episcopus benedictionem nedum non concescerit, sed etiam contradixerit, nec in predictis quidem Ecclesiis licere Regularibus predicare: Eoque contravenientes, ab illo tamquam Sedis Apostolica Delegato, censuris, aliquid penitentia Ecclæsticis in via Constitutionis fel. record. Greg. XV. Prædecepsoris Nostræ, incipientis; Infractibili Dei providentia, coerceri, & puniri posse. Episcopum tamen Regularem posse confessiones secularium etiam Sacerdotem audire, nec ad id idoneum repateri, nisi a Parochio beneficium, aut ab Episcopi per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut alias idoneus iudicatio. approbationem, que gratis datur, obtineat.

3292 Confessarius Regularis pro confessionalibus calculatum, ultra approbationem Episcopi, requirit approbationem sui Praelati Religionis, nempè Generalis, vel Provincialis, ex Clem. c. Dicatum, de sepi. adeoque qui approbat Episcopi, sine sui superioris iudicatio concessum, rationabilis cauſa, licet occultas, predictionem tamen concerentes, suspendere. Non posse tamen Episcopum generatim prohibere Regularibus, quin in Ecclesiis suorum Ordinum predicent.

3292 §. 3. Ad hac Religiosos ab Episcopo ad confessiones secularium in sua Diecepsi audiendas approbatos, non posse in alia Diecepsi eas absque Episcopi Diecepsani approbatione audire, quamvis penitentes subdit sibi Episcopi, à quo ipsi Religiosi jam fuerant approbatos. Et generaliter approbatos ab Episcopo ad personam secularium confessiones audiendas, nequaquam conferentur approbatos ad audiendas confessiones Monialium sibi subjectarum; sed egere quod hoc speciali Episcopi approbatione: Atque approbatos pro audiendis confessionibus Monialium unius Monasterii, minimè posse audire confessiones Monialium alterius Monasterii. Itidem Confessores extraordinarii femel deputatos, atque approbatos ab Episcopo ad Monialium confessiones pro una vice audiendas, haud posse expleta deputatione in viam approbationis huiusmodi illatum confessiones audire. Sed toties ab Episcopo esse approbatos, quoties casus deputationis contingit. Ceterum in Monasteriis, ac etiam Collegiis, ubi juxta Regularia instituta vivunt, posse tam Praelatos Regulares, quam Confessores Regularis eorumdem Monasteriorum, seu Collegiorum, audire confessiones illorum secularium, qui inibi sunt vere de familia, & continuo commensales,

non autem illorum, qui tantum ipsis deferuntur. Illios autem Religiosos, qui ad confessiones audiendas idonei generaliter reperi fuerint ab Episcopis, generaliter quoque, & indecē ab aliquo aliqua limitatione temporis, territoriū locorum, aut generis personarum, in Diocesi propria admittendos.

3293 §. 4. Quoad ceteros vero, qui non adeo idonei reperientur, si pertinet se admitti, arbitrio Ordinariorum reliqui, ipsis cum limitata facultate, prout eisdem Ordinariis magis expedire videbitur, probare, & admittere: sicut autem simpliciter approbatos, posse in Diocesi Episcop approbant quovis anni tempore, etiam Paschali, & quorūcumque etiam infirmorum confessiones augere, absque ulla Parochorum, vel ipsius Episcopi licentia. De qua tamen confessiones teneri diatos Religiosos corundem infirmorum Parochum illico certiore reddere. Et hoc posse illis ab Episcopo sub pena suspensionis a facultate audiendi confessiones precipi. Sufficere tamen, ut certioratio hujusmodi fiat saltem per scripturam, apud ipsum infirmum relinquentem,

3294 §. 5. Et eos, qui dictis Religiosis simpliciter approbatis Paschali tempore confessi fuerint, Constitutioni, que incipit, Omnis utsiusque fexus, quod confessionem duxit, facilius censendos. Regulares vero ab ejusmodi confessiones audiendas prævio examine simpliciter, & absque ulla temporis præsinitione ab ipso Episcopo, sicut autem si ab ejus Vicario, aut ab antecessoribus Episcopis, approbatos, non posse ab eodem, qui sic approbavit, iterum examinari, aut ab eisdem confessionibus audiendi suspendi, seu licentias illis concessas revocari, nisi nova superveniente causa, qua ipsas confessiones concernat. De qua tamen haud necessarium esse, ut in actis constet; nec tam teneri Episcopum ipsis Regularibus significare; sed Sedi Apostolice dimicatax, ubi eam sibi aperiri postulaverit. Porro si Regulares cum scandalo, aut alias inbonitate vivant, vel aliquod delictum committant, per quod rationabiliter Episcopi iudicio videantur a confessionibus suspendenti, in quo ipsius Episcopi conscientiam oneratae derrogatione de illis, corrumque totis tenoribus, & formis, specialis, specifica, expresa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per classulas generales idem importantes, mentio, seu quevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda fore, tenore hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inseriri forent, presentibus pro plenè, & sufficienter explessis, & inseritis habentes, illis quod ea, qua eisdem presentibus adversantur, illis alias in suo labore permanentibus, harum serie specialiter, & expressis derogamus, caterisque contraria quibuscumque, &c. Datum Roma apud Sanctam Mariam Majorem Annō Incarnationis Domini millesimo sexcentesimo septuagesimo, undecimo Kalendas Iulii, Pontificatus Nostri Anno primo.) Hac Bulla.

3297 Verē de familia, & continuo commissales dicunt Oblati, Donati, seu Tertiarii, atque etiam factores, qui Religiosi deserviant, & insuper intra eorum Monasteriorum septa habitant, vivunt, ac dormiunt, atque sub eorum Pratorum obedientia degunt, non ratione voti, sed ratione servitii; hi namque gaudent privilegiis Religiosorum, quibus inferiori, etiam sacerdoti stipendiati sunt; adeoque Confessarii Regularis possunt eorum Confessiones audire ex sola approbatione Prelati Regularis, sine approbatione Ordinarii loci. Qui privilegio non gaudent illi factores, qui tantum inferiuntur; sed cum factularibus exteris extra Monasteria habitant, & vivunt. Turritus ist. de Confessorib. num. 12. pag. 117.

3298 Confessarii approbati pro fratribus non censentur approbati pro Novitiis. Melphi in cap. 6. §. 1. 7. q. 10. quod probat ex Decreto Clement. VIII. pro Novitiis, ubi dicitur *Magiſtro ſoli Novitiarum confiſſiones audiendi cura committatur*. Et injungitur, ut eis Confessarii extraordinarii bis aut femel in anno depentent. Et ex nostris statutis, que prohibent Novitos aliis à Magistro confiteri: unde concludit Melphi, eorum confessiones factas alteri à Magistro, esse invalidas. Et contra Bordoni. refol. 4. num. 11. qui retinet esse validas, putans Decretum Clem. VIII. pro Novitiis non obligare sub culpa.

Certum est, quod si Novitus frui nolens Regularium facultate confiteretur cum Confessario ab Ordinario approbato pro factularibus, valida esset confitio. Melphi citat.

Confessiones juvenum professorum factæ cum Confessariis approbatis pro fratribus, aliis à Magistris, sunt va-

lidae, dicitur, dictorum privilegiorum interpretationem Sedis Apostolice judicio, prout alia Constitutione Praedecessoris nostri fel. rec. Clementis IV. statutum fuit, exequandam.

3299 §. 7. Decententes sic, & non alias, &c. intitum quoque, & inane, quidquid fecerit super his à quaque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attenari. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus & Ordinationibus Apostolicis in favorem quorūcumque personarum, arque quorūvis Ordinum tam Mendicantium, quam non Mendicantium, Militiarum, etiam Sancti Joannis Hierosolymitani, Congregationum, Societatum, etiam JESU, ac cuiusvis alterius Instituti, etiam necessario, & in individuo expeimendi, Monasteriorum, Conventuum, Capitulorum, Ecclesiæ, & aliorum quorūcumque tam facultari, quam Regularium locorum, necnon illorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboretur statutis, vel confutet in dubiis, etiam immemorabilibus, exemptionibus quoque, indultis, & privilegiis etiam in corpore juris clausis, aut ex causa, & titulo oneroso, vel in limine fundationis concilii, etiam Mari Magno, seu Bulla aurea, aut alias nuncupatis, Confessorum deputationibus, eorumque, atque alia inhibitionibus, quibus Episcopi defere minimè teneantur, & quibusvis alia sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarii derogatoriis, aliquid efficacioribus, & insolitus claufulis, necnon iritabiliis, & alii decretis, etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolice potestatis plenitudine, aut alias quomodolibet, etiam per viam communicationis, seu extensionis, concessis, & iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficien- tia derogatione de illis, corrumque totis tenoribus, & formis, specialis, specifica, expresa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per classulas generales idem importantes, mentio, seu quevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda fore, tenore hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inseriri forent, presentibus pro plenè, & sufficienter explessis, & inseritis habentes, illis quod ea, qua eisdem presentibus adversantur, illis alias in suo labore permanentibus, harum serie specialiter, & expressis derogamus, caterisque contraria quibuscumque, &c. Datum Roma apud Sanctam Mariam Majorem Annō Incarnationis Domini millesimo sexcentesimo septuagesimo, undecimo Kalendas Iulii, Pontificatus Nostri Anno primo.) Hac Bulla.

3300 Verē de familia, & continuo commissales dicunt Oblati, Donati, seu Tertiarii, atque etiam factores, qui Religiosi deserviant, & insuper intra eorum Monasteriorum septa habitant, vivunt, ac dormiunt, atque sub eorum Pratorum obedientia degunt, non ratione voti, sed ratione servitii; hi namque gaudent privilegiis Religiosorum, quibus inferiori, etiam sacerdoti stipendiati sunt; adeoque Confessarii Regularis possunt eorum Confessiones audire ex sola approbatione Prelati Regularis, sine approbatione Ordinarii loci. Qui privilegio non gaudent illi factores, qui tantum inferiuntur; sed cum factularibus exteris extra Monasteria habitant, & vivunt. Turritus ist. de Confessorib. num. 12. pag. 117.

3301 Confessarii approbati pro fratribus non censentur approbati pro Novitiis. Melphi in cap. 6. §. 1. 7. q. 10. quod probat ex Decreto Clement. VIII. pro Novitiis, ubi dicitur *Magiſtro ſoli Novitiarum confiſſiones audiendi cura committatur*. Et injungitur, ut eis Confessarii extraordinarii bis aut femel in anno depentent. Et ex nostris statutis, que prohibent Novitos aliis à Magistro confiteri: unde concludit Melphi, eorum confessiones factas alteri à Magistro, esse invalidas. Et contra Bordoni. refol. 4. num. 11. qui retinet esse validas, putans Decretum Clem. VIII. pro Novitiis non obligare sub culpa.

Certum est, quod si Novitus frui nolens Regularium facultate confiteretur cum Confessario ab Ordinario approbato pro factularibus, valida esset confitio. Melphi citat.

Confessiones juvenum professorum factæ cum Confessariis approbatis pro fratribus, aliis à Magistris, sunt va-

lide, Melphi citat, nisi Provincialis in approbatione juvenes profectos sub cura Magistrorum degentes excepte excluderent.

DE CASIBUS RESERVATIS.

3302 Icēt ignorantia censura, irregularitate ex dicto, &c. excusat à censura, irregularitate, &c. ignorantia reservationis non excusat à reservatione; quia reservatio non est pena, sed medicina; est enim limitatio potestatis Confessoriorum ad bonum regimē, & ob bonum publicum facta, ut scilicet fidèles ab eis peccatis committendis abstineant, dum vident ea non posse ab ordinariis Confessariis absolvī. Tunc quia reservatio est restrictio jurisdictionis, quæ tota pender à voluntate superioris, adeoque non oportet, ut eam faciat Reus, sed Confessarius.

3303 Reservatio non est facienda, sicut neque excommunicationis maior est ferenda pro venialibus, aut mortalibus jam confessis, sed pro mortalibus gravioribus; ita Doctores communiter: vide Tambur. tom. 2. pag. 40. d. cap. ref. cap. 2. n. 3. Leandrum de penitentia. trist. 5. disp. 11. queſt. 6. Maſtrum in Theol. Moral. disp. 21. q. 6. num. 224. Ratio communis est. 1. Quia venialia & mortalia confessi sunt materia libera, adeoque coram reservatio efficit inutilis. 2. Quia reservatio est ab Ecclesia instituta ad coercenda delicta atrocia; constat ex Trid. ſeff. 14. cap. 7.

Reservacionem imprudente, & immoderata factam, invalidam ait esse Vasquez, quia ex Trident. Prelati reservare possunt solum in falutem, non in destructionem. Verius tamen dico esse graviter illicitam, juxta dicta in 1. tom. numer. 5. & 6. adeoque moderandam, sed validam; quia nec Trid. nec Clem. VIII. utitur particulari irritativa. Tamb. cit. pag. 48.

3304 Prudentiam autem in Excommunicatione infligenda, ultra Trid. ſeff. 25. de reformat. cap. 3. relationem in 2. tom. num. 5. facit infinitus Scotus in 4. disq. 19. queſt. 1. lits. L. hic verbis: *Et ſic excludantur quædam pericula, quæ provenient ex proximitate graviorum factorum ad excommunicandum; frequens ſiquidem efficiunt gladii percutiunt, qui ramen raro ab Apostolis inventi extirpantur. Ita omnibus enim episcopis Pauli, non inventis, quod excommunicaverit, nisi tribus vicibus: Primo, prima ad Corinth. 5. Sec. Idem in prima ad Tim. 3. Hinc Clemens VIII. pro casibus reservandis pro Religiosis editit Decretum tenoris sequentis.*

(Sanctissimus D.N. jam pridem accurate perpendit, & te ipa comperit, quod reservari facultatis absolvendi Religiosos penitentes a peccatis quibusdam gravioribus, nisi superiores admodum prudenter ac moderate illa utantur, nonnullos infirmiores, qui interdum superiori su conscientie maculas detegere formidant, adducere posset in aeternam damnationis periculum, & spiritualis remedii desperationem.

Quocirca, ut huic malo sanctitas sua opportunè prouideret, decrevit, ut nemo ex Regulari superioribus peccatorum abolitiones ſibi referat, exceptis iis, que sequuntur, aut omnibus, aut eorum aliquor, prout subditorum utilitati expedite in Domino iudicaverit.

1. Veneficia, incantationes, fortilegia.

2. Apostasia à Religione, sive habitu dimisso, sive retento, quando eò penerverit, ut extra septa Monasterii, seu Conventus fiat egredietur.

3. Nocturna, & furtiva è Monasterio, seu Conventu egredio, etiam non animo apostolandi facta.

4. Proprietas coram votum paupertatis, quæ sit peccatum mortale.

5. Juramentum falso in iudicio Regulari, seu legitimo.

6. Procuratio, auxilium, seu confilium ad abortum faciendum post animatum fetum, etiam effectu non fecuto.

7. Falsificatione manus, aut sigilli Officialium Monasterii, aut Conventus.

8. Fursum de Rebus Monasterii, seu Conventus, in ea quantitate, quæ sit peccatum mortale.

9. Lapis carnis opere consummatus.

10. Occidio, aut vulneratio, seu gravis percussio cuiuscumque personæ.

11. Malfitio impeditum, aut retardatio, aut apertio litterarum à superioribus ad inferiores, & ab inferioribus ad superiores.

Si quod aliud peccatum grave pro Religionis conservatione, aut pro conscientia puritate reservandum videatur, id non aliter fiat, quam Generalis Capituli in toto Ordine, aut Provincialis in Provincia, matura discussio-

Examen Ecclesiast.

*Speciālē
de Ministro Sacram.
Poenit. Cap. V.
231
3303 Prefatum Decretum confirmavit Urb. VIII.
per Decr. S. Congr. Conc. die 21. Sept. 1624. addens
quod sequitur:
(Sanctissima deinceps declaravit, ut si hujusmodi
Regularium Confessarii, casus aliquis reservari facili-
tatem petentibus, superior dare noluerit, possint nibi-
lominus Confessarii illa vice penitentes Regularates,
etiam non obtenta à Superiori facultate, absolvire.)
vide tom. 3. num. 282.*

3304

Facultas reservandi casus in Religionibus,

competit Superioribus auctoritate quasi Episcopalem

habentibus, nempe Generalibus, Provincialibus, &

Abbatibus; unde in mea Religione adhuc statutum Capituli Gener. Assisi anno 1526. (Ordinatur, & mandatur auctoritate Apostolica, & toto Capituli Generali, quod nullus Guardianus possit sibi reservari facili aliquem, sed solum Minifter Provincialis id poterit.) Turanus tit. de Prelatis pag. 291. num. 9. & Rodriq. tom. 1. queſt. 21. art. 2. num. 343.

Reservacionem imprudente, & immoderata factam,

invalidam ait esse Vasquez, quia ex Trident. Prelati

reservare possunt solum in falutem, non in destruc-

tionem.

Verius tamen dico esse graviter illicitam, juxta

dicta in 1. tom. numer. 5. & 6. adeoque moderandam,

sed validam; quia nec Trid. nec Clem. VIII. utitur

particulari irritativa. Tamb. cit. pag. 48.

3305 Prudentiam autem in Excommunicatione in-

fligenda, ultra Trid. ſeff. 25. de reformat. cap. 3. rela-

tum in 2. tom. num. 5. facit infinitus Scotus in 4. disq.

19. queſt. 1. lits. L. hic verbis:

Et ſic excludantur que-

dam pericula, quæ provenient ex proximitate graviorum

factorum ad excommunicandum; frequens ſiquidem effi-

cit gladii percutiunt, qui ramen raro ab Apostolis inveni-

entur extirpantur. Ita omnibus enim episcopis Pauli, non

invenientes, quod excommunicaverit, nisi tribus vicibus:

Primo, prima ad Corinth. 5. Sec. Idem in prima ad

Tim. 3. Idem ad Gal. 1. 6.

3306 Pueri ante annum 14. pubertatis, licet ex-

istmantur à censuris (de quo intra) non eximuntur à

reservatione; quia reservatio est restrictio jurisdictionis

facta Confessario, quæ quidem est valde utilis pueris,

ut a gravioribus peccatis deterreantur. Tamb. tom. 2. pag. 40. num. 5.

3307 Vagi, & peregrini, si discedant è loco, ubi peccatum non est reservatum, & accedant ad alium lo-

cum, ubi est reservatum, non possunt ab eo absolvī,

quia vagi, & peregrini, qui scilicet nullibz degunt cum

animō majori parte permanendi, ubiqui fortunat-

er forum: eadem ratione, si bona fide discedant è

locu, ubi peccatum est reservatum, & accedant ad lo-

cum, ubi non est reservatum, possunt ibi à Confessario

communi ab eo absolvī, nisi eō accederint in fra-

dem reservationis, ut in Bulla Clem. X. §. 6. n. 3297.

3308 Eadem ratione, si quis peccatum communis

heri, quando erat reservatum, confiteatur hodie, quan-

do non est reservatum, quatenus superior hodie refe-

rationem abſoluit, porrect ab eo absolvī à Confessario

communi ab eo absolvī, quia in primo caſu hodie non est Confessario

communi ab eo absolvī, quia in primo caſu hodie non est Confessario

communi ab eo absolvī, quia in primo caſu hodie non est Confessario

communi ab eo absolvī, quia in primo caſu hodie non est Confessario

communi ab eo absolvī, quia in primo caſu hodie non est Confessario

communi ab eo absolvī, quia in primo caſu hodie non est Confessario

communi ab eo absolvī, quia in primo caſu hodie non est Confessario

communi ab eo absolvī, quia in primo caſu hodie non est Confessario

communi ab eo absolvī, quia in primo caſu hodie non est Confessario

communi ab eo absolvī, quia in primo caſu hodie non est Confessario

communi ab eo absolvī, quia in primo caſu hodie non est Confessario

communi ab eo absolvī, quia in primo caſu hodie non est Confessario

communi ab eo absolvī, quia in primo caſu hodie non est Confessario

communi ab eo absolvī, quia in primo caſu hodie non est Confessario

communi ab eo absolvī, quia in primo caſu hodie non est Confessario

communi ab eo absolvī, quia in primo caſu hodie non est Confessario

communi ab eo absolvī, quia in primo caſu hodie non est Confessario

communi ab eo absolvī, quia in primo caſu hodie non est Confessario

communi ab eo absolvī, quia in primo caſu hodie non est Confessario

communi ab eo absolvī, quia in primo caſu hodie non est Confessario

communi ab eo absolvī, quia in primo caſu hodie non est Confessario

communi ab eo absolvī, quia in primo caſu hodie non est Confessario

communi ab eo absolvī, quia in primo caſu hodie non est Confessario

sus intendit absolvitur in quantum potest, & permittens indiger, ut pater per illa verba: *In quantum possum, & tu indiges*; tunc igitur tollitur omnis reservatio, & censura, Maftrius *disp. 21. quæst. 9. num. 235.* Poncius Diana, & communior.

3310 Idem dic de eo, qui tempore Jubilei est confessus, inculpabiliter aliquius reservatur oblitus, etiam si postea inter tempus Jubilei omnia opera praescripta non impleverit, & inde Indulgentiam non sit lucratus, modo, dum confessus est, verum animum Jubileum lucrandi habuerit: potest, inquam, post Jubilei temporis, quando recondatur, direxere super eo à communione Confessario absolviri, ut infra de Jubilato *capitulum*

3311 Confessarium, si post debitum examen dubitet, an penitentis lapsus sit in mortale reservatum, dubio juris, & aucti facti, sive dubium sit positivum, sive negativum, judicare debet in favorem penitentis, quod non sit reservatum, & absolvetur, tenet Maftrius *disp. 21. quæst. 9. num. 234. Tambar. tom. 1. de conf. pag. 21. verb. Casus. Leander de Panis. tral. 5. disp. 12. quæst. 11. Ardekin tom. 2. pag. 208. num. 11. Ratios nem habes in num. 53. & 56. vide num. 19. & 23. Frei vult, debet absolutionem suspender, usquequoncumque confutari posierit.*

3312 Quod si postea penitentis certò cognoscatur committi peccatum reservatum, Maftrius, & Leander qu. 12. citat, cum alii tenent, quod non sit obligatus recurrere ad habentem facultatem; idque ex presumpta voluntate superioris, quod non velit reservationem in dubio, nisi exprimat. At fabulatur dies cum aliis, quod sit obligatus, ut dictum est de peccato dubio, postea cognito ut certo, *in numer. 3045.* Tum quia ignorans easum esse reservatum, licet bona fide absolvatur, cognito errore, tenetur accedere: Immò ipse Confessarius, si veniat in notitiam certam, tenetur penitentem, licentia petita, monere de errore commisso; quia revera erravit absolvendo: *vid. num. 3232. & de scien. confess. & in Propos. 17. & 20. pag. 5. ab Alex. VII. danno. Plura vide a num. 3121.*

3313 Referat cùm sit olio, est benignè interpretanda; unde refringi debet ad peccata certò reservata, non ad dubia, sive dubium sit juris, sive facti.

Nec obstat Decr. Clem. VIII. de anno 1601, quod in reservatione comprehendit casus Cento dubios: nam fuit moderatum per aliud Decr. ejusdem de anno 1602, ubi omnia particulæ: *Clare, vel dubio consentit. Vericelli tral. 8. quæst. 16. & Com.*

A P P E N D I X X L I V .

Elucidatur nonnulla circa casus Religiosis reservatos.

Q uod primus casum non est ignorandum sub illis tribus superstitionum speciebus expressè prolatis, & explicitis comprehendi ceteras omnes species ex identitate, vel majoritate rationis, quia sunt ejusdem generis; nam quando agitur de salute Animæ, & de evitando peccato debet fieri extenso, etiam juris penalis. Vnde qui alios citat Autores, & potius dicitur inclusio summi peccatorum, quam extensio, ut patet ex titulo Codicis, qui intitulatur *de Malef. & Mathem. Ceteris familiis.* Et enim scendum; quod upca, qua attinet ad sororlegia inducunt casum reservatum in Religiosis, necesse est, ut sine peccata mortalia ex dictis per Cajet, *in eius summa in verb. Divisatio, & in verb. Incantatio.*

2 Circa secundum declaratur, decretum S. Pontificis intelligi debere in vero, & proprio apostolata à religione, & sic in religioso illo, qui expresse, vel tacite professus deferit religionem, quam professus est, sine transitu ad aliam, cum animo non redeundi ad suam, ad quo loquitur titulus de Apostatis. D. Thom. 2. 2. quæst. 12. art. 1. & ibi Cajet Navar. *notab. in conf. 1. de Apostatis,* dicit tamen in hoc quando retrocedit à religione habitus etiam in excommunicationem late sententia *cap. 2. & ibi Doctores in 2. casu,* quando habitus retinuit, cito quod animus revertendi non habuerit, neque transeundi ad aliam religionem, licet peccat mortaliter, & incidat in casum reservatum; non tamen est excommunicatus. At quid si defertur habitus, sed absconditum & cooperatum, ita quod patenter non se exhibeat conspecti-

bus hominum in habitu Monachali? An taliter defensici possit habitum dimisit, & per consequens sit innodatus sententia excommunicationis iuxta text. *in d. cap. 2. vide Doctores prædictum Molin. & Vital. in Clem. 2. super Glos. in verb. extrinsec. de vita, & honestate Clericorum.* Oldrad, optimè in *conf. 184.* incipit Pater Sancte matr. 12. usque in finem, Panor. *in cap. Deus quæ n. 4. de vita, & honestate Clericorum.* Navar. *conf. 14. n. 4. de regularibus in nov.*

3 Secundum declara, Decretum hoc non habere locum in religioso professo, qui inconsulto superiori à sua religione recedit, ut aliam etiam laxiorent inter, quia tunc non dicteret Apostola, nec effet excommunicatus, neque effet casus reservatus. Innoc. communiter receptus in *cap. intellectimus in fine de etate, & qualitate,* quia non deferit religionem in genere, sed in specie. Abb. *in cap. fin. num. 4. de Apostatis, & in capite Jane num. 6. de regularibus.* Cajetan. egegiā ad Divum Thom. 2. 2. quæst. 12. art. 1. Neque aduersatur, quod si quis ab ordine mendicantium, ad aliquam monachalem religionem (*Chartusenfum dumentaxat excepta*) convolat absque debita licentia, sit ipso facto excommunicatus per *extravag.* Martini Quarti in *cap. Viam ambois.* sub titulo de regulibus inter communies; nam id non est ratione Apostas, sed propter transiit illum, ut recte adveretur Cajet. *loc. prox. citat. & Navar. in d. conf. 1. de Apostatis, & dixi absque debita licentia;* quia alia non effet excommunicatus licet sit privatus omni voce activa, & passiva, in omnibus vicibus Clem. 1. & ibi *Gloss. in verb. officii & Card. de regularibus, & ad pleniorum intelligentiam;* quando defensio religionem repudiet Apostola, & quando non, vide, quae scribit novissime Menoch. *de arb. jud. cem. 6. casu 346. à num. 28. usque ad 46.* in quo loco etiam reperies alias justas causas per cum recollectas num. 40. propter quas regularis professus potest habitus dimittere, animo tamen non defendi religionem, nec habitum ipsum.

4 Quoad tertium, quando religiosus vagatur extra monasterium, vel se celare ne invenienti possit, tum dicitur vagus, & fugitivus, Pan. & alii in *fin. de regularibus per text. in leg. qui sit fugitivus de editione edita delatio autem habitus est tantum, quod excommunicatio exhortationem.* Oldrad, *conf. 202.* & rurio modo Apostoliam incurrit, quocies nunquam habuerit animus recedendi à religione, nihil vero refert, quominus incidat in casum reservatum sub hoc decreto.

5 Quoad quartum, quando Monachus sit propriarius declaratur à Navarro, & alii fuisse. Porro ad huc ut licentia Pralati excusat regulates à proprietate, & qualis licentia sit sufficiens, diximus ubi *de votis Religiosorum,* quibus hic addo sequentia. Primum quod, si superior Monacho dederit usum, seu detentione aliquis rei, potest per libito licentiam concessum revocare, ita ut si religiosus negaret reddere superiori, quod ei Superior semel concessit, vel non effet animo parato ad regnandum ipsi Superiori, quotiescumque volerit, effet in peccato mortali, & effet casus reservatus, quod amplio, ut non possit Monachus etiam ante monachatum convenire, ut licet sibi habere usumfructum rerum suarum, ita ut in futurum possit detinere invito Abbat. Panorm. *in conf. 68. p. 1. num. 3.* Linito in licetaria perpetua, que valeret cum confirmatione, & alieno S. Apoloticæ, idem Panorm. *in cap. 11. sicut est circa finem de prob. ad quae faciunt dicta per Navar. conf. 26. de regularibus in antiquis.* Secundum, Quod si regularis dono aliqua accepiterit, vel à conservatorio bonorum, capiter vestes, calceos, & familia, sine licencia Superioris, licet fecerit contra votum, & regulam, nec tamen effet Proprietarius, si ea detinenter, tanquam dependenti à voluntate Pralati in loco patenti.

Addo, & istas declarationes Congregationis. Quaritur primò, an dispensatione inferiorum à Summo Pontifice licet regularibus possidere, vel tenere agros, annuos redditus, aliaque bona immobilia, videlicet, & mobilia superflua, non obstante decreto Concilii *seff. 25. de regularibus, cap. 2.*

2 An proper talem dispensationem, seu scientiam, superiorum possidentes, vel tenentes immobilia, vel mobilia superflua, à culpa, vel à pena excusentur.

3 An Superioribus asservantibus hujusmodi se licentias posse concedere, fides adhibenda sit.

4 An Superiorum arbitrio, & præfinitione stare debeat

beant Regulares quoad mobilium superfluitatem, & convenientiam.

5 An Superiori quantumvis requisito necessaria suis Regularibus negantur, vel subtraheantur, licet ipsi clam, vel invito eo illa sibi comparare, seu retinere.

6 Et quatenus licet, an ibidem licet, cum necessariis idem negantur, vel subtraheantur, quia Monast. iii. facultates non suppetunt?

An dicti superiores regulares dictum *cap. 2.* declarare, & interpretari possint?

Ad primum Congregatio Concilii respondit non licere.

Ad 2. non exculari, neque à culpa, neque à pena ipso facta incurvanda.

Ad 3. Minime adhibendam.

Ad 4. Nisi de excessu arbitrii constitutit, utique statu debere, habita videlicet ratione personæ, offici, & regule statutis pauperatis, quam professi sunt, & cateretur itidem qualitatim.

Ad 5. Non licere.

Ad 6. Licere, si præcisa necessitas sit ad individuum sustentationem, ceterum communem penitiam ab omnibus percipiendam, utique adeo, ut si quid privatim aliqui delatum, vel ab ipso partum fuerit, id omne, ad superiorum recte defert oportet, qui ex eo primum succurrat ejus necessitatibus, cuius intuitu illad obvenient, si peculiari aliqua necessitate, ultra communem prematur, reliquum convenient incorporetur, & in communem cedat utilitatem.

Ad 7. Non posse. Item addo hec alia. In aliquibus Monasteriis reperitur nonnulla monetaria, quæ census, & annuus quosdam redditus, & proveniens fructus percipiunt sub diversis contractum speciebus. Nam

Aliqua in ipsarum persona emerunt certos redditus à personis laicis.

Aliqua ab aliis Monasteriis.

Aliæ vero deducunt pecuniam Monasterio, ut ex earum pecunis fieret emprio nomine Monasterii ad rationem septem, vel octo pro centenario, & Abbatissæ dabant dictis monasteriis illos redditus, quos ex dictis empionibus exigebant singulis annis.

Aliqua Monasteriis, seu eorum superioribus certas pecuniarum summas manualiter pro monasteriis indigenis dederunt, pacto adiecto, vel etiam tacita conventione adhibita, ut Monasterium, seu Abbatissæ, certos redditus, ad rationem tot pro centenario eorum vita durante concedat.

Quare an in hujusmodi casibus licet Monialibus dictos redditus, fructus, & proveniens percipere absque incursum proprietatis, vel potius tanquam proprietariae incurvant in penas per Concilium Tridentinum *Seff. 25. cap. 2. de Regularibus,* in proprietatis infictis, etiamque de licentia Abbatissæ, & Abbatissæ nutu, vel Conventus, seu Monasterii nomine percipiunt.

Congregatio Concilii censuit in nullo supradictorum casuum licet Monialibus dictos fructus, seu redditus percipere, & si percepient incidere in penas proprias a decreto *cap. 2. Seff. 15. de Regularibus,* neque ab hujusmodi penis excusat ob licentiam Abbatissæ, quia etiam dicti Concilii decreto in supradictis casibus concedere quidem prohibetur, sed debet pro suo munere ex Monasteriis redditibus, vel elemosynis Monialium necessitibus in dies subvenire.

Item addo hec alia. Quo modo possit Monachus habere jus testandi, vide Covarr. *in cap. 2. num. 10. de Testamericis;* Item qualiter in hoc, circa aliquod se generi possit absque nota proprietatis, nec faciendo contra votum pauperatis, vide Navarum *in d. cap. Non dicitur, sub num. 22. & in Manual. cap. 27. num. 270.* quod tanquam quotidianum est notatu dignum.

Postremo advertant Regulares propter Sanctam observantiam. Voti pauperatis, id quod Cardin. Zab. *in conf. 17. num. 5.* assertit, nempe religiosum nec habere dominium pannorum, quos in dorso defert, ita ut dicere nequeat *huc vestis est mea ad instar Servi, l. id vestimentorum de pecul.* Item quod post professionem non habent, neque velle, neque nolle, *cap. fin. de Testamericis in 6. & cap. fin. de Sepulchro;* *codem libro,* que Monachio dirigatur ad illos in quibus (quod absit) haec Sancta observantia non vigeret, informantibus con-

scientias suas largas ex proprio sensu, & qualiter regularis possit restituere ordinis suo damnæ, quæ per peccatum proprietatis intulit, recurrit ad modos descriptos per Navarr. *in tract. de redditibus Ecclesiasticis, Monit. 22. quæst. 2.*

6 Cira Quintum. Ex ejus verbis inferitur fucus esse in iuramento fallo à religioso facto extra iudicium, ut non sit casus tetefatus, sed solum quando iudicet interrogatus falsum deponeret in iudicio regulari, scilicet coram judge, vel prelato ejusdem ordinis, & Religione; vel legitimè, scilicet quores examinaret à Nuntio, Episcopo, seu quilibet alio delegato, hocque locum habet, five fuerit examinatus, tanquam principis, five tanquam testis, atque etiam five falsum asseruerit, five veritatem negaverit, juxta textum in *cap. 1. §. 1. de Criminalibus falsis.*

7 Circa Septimum. Quamvis ad esse falsificationis, ut sit punibilis, tria debeant concurrere, de quibus per Sylvestrum, & alios Summis in *verb. falsarius,* tam in incertum casum reservatum sufficit scilicet, quod sit mutatio veritatis, & quod sit cum dolo, id est animo inferendi damnum, licet non sequatur.

8 Circa Octavum. Ad determinandam quantitatem, quæ fatus sit ad effectum constituendi culpam mortalem in aliquo furto, licet etiam non definiri, qui alterant, quantitatem furti, que verè inducat mortale crimen, debet pensari ad arbitrium boni, & discreti viri, juxta propositas qualitates in contingenti specie in expositione hujus decreti inter juris peritos sue artis facile præcepit.

9 Circa Nonagesimum. Item addo hec alia. In aliquibus Monasteriis reperitur nonnulla monetaria, quæ census, & annuus quosdam redditus, & proveniens fructus percipiunt sub diversis contractum speciebus. Nam

Aliqua in ipsarum persona emerunt certos redditus à personis laicis.

Aliqua ab aliis Monasteriis.

Aliæ vero deducunt pecuniam Monasterio, ut ex earum pecunis fieret emprio nomine Monasterii ad rationem septem, vel octo pro centenario diuinae virtutis, interficit *l. necare de lib. agno.* Nec obstat ordinaria illa objectio, quæ in hac materia fieri solet, scilicet valorem duorum argenteorum videri potius modicam quantitatem, quam notabilem damnum inferre, eo quod efficit aucterum quodammodo. Non respondeo predicta procedere in foro exteriori, scilicet, quod pro modica summa a iure civili, quis non puniatur eo quod deget actionem dolii, & non per hoc sequitur id licetum effe in foro interiori, in quo attenditur lex naturalis, ne quis locupletetur cum aliena iactura; *leg. nam hoc natura ff. de condit. inde.* cum diversum sit ius extensus à foro conscientiae, ut latere habetur per Panormit. *in cap. quia plerique de immunitate Ecclesie,* Navar. *in cap. novit. notab. 6. num. 79. de judic.* & insuper quodammodo absurdum efficit condemnare animam pro valore duorum argenteorum, ita etiam dicitur posse per majori summa, cum anima sit cunctis rebus pretiosior *l. Sanctus, C. de Episcopis, & Clericis,* & sic datur progressus in infinitum, adeo, quod ista oppositio de absurdo evitando non ingerit.

At autem hec conclusio procedat non solum quando religiosus predicitam quantitatem capere unica vice, sed etiam separatim, & pluribus vicibus, adeo quod omnia illa exigua, & parva farta, simul conjuncta conflarent, seu efficerent quantitatem notabilem duorum argenteorum? Resps. quod quamvis opinio communiter recepta se habeat in affirmativa partem, scilicet quod eo ipso, & ut primum perveniant fura ad illam summam peccatum mortale committatur ratione detinoris, cum obligatione restituendi, scilicet post alios exprimit Covarr. *l. variar. resol. cap. 3. sub num. 12. Navarum in Man. cap. 17. num. 139.* quam etiam secessus fuit predictus *P. Marinus Andria* non habita distinctione an intervenientis animus pervenienti ad illam summam, an non, reperi nuper cundem Navarr. *in solemn. conf. 75. de*

de Regularibus in antiquitate n. 27. non negantem hanc opinionem esse probabilem, & communiores, & afferentem contrariam venorem esse, dummodo ipse religiosus non intendet expresse, vel virtualiter in aliqua illarum vicium nocere in pluri, quam tunc furabatur, & ad hunc animum prouidendum mulsum facere, an in capienda illis minutis habuerit memoriam prioris furti, vel posterioris faciendo, subdens, quod talis animus sufficere presumitur in foro hominis, non autem in foro Dei, quod sola nituit veritate, *cap. multi 2. quest. 1.*

Eset etiam furtum mortale, & causus reservatus cum obligatione restituendi in religioso, qui suripereret rem facram, licet pretio numerum non estimetur, ut sunt reliquiae, & huiusmodi. Et idem si suripereret aliquis rescripta, seu aliud, quod esset estimabile singulari pietatis, & interesse affectionis, quia res tanti valet, quanti ab eo estimatur, qui habet rem, *l. unice. C. de sent. que pro eo quod intercessit preferuntur.* Si vero religiosus clam suripereret, & consumiret res comestibiles ex locis publicis, nempe ex officiis Conventus, quae sunt expedita pietculo probabili, posset excusari ut non sit causus reservatus; tamen evanendum est. *Domin. Bannes in D. Thom. 2. 2. quest. 66. art. 6.*

Diceretur etiam religiosus furtum committere, & efficeret causus reservatus, quoties ex pecunia, quam accepit a suo Superiori pro viatico id quod supereftet non restituente ipsi superiori, sine cuius licentia, non potest de eo quod supereruit disponere, ultra summam duorum jugionum, etiamque consumenter in faciendo elemosynam, & licet Religiosus possit in itinere facere elemosynam, ut inquit *Glos. in Clem. 2. de vita, & honest. Cleric.* Illud intelligendum est, cum tacita licentia superioris, *D. Thom. 2. 2. quest. 32. art. 8.* vel quod possit erogare confititus in extrema necessitate, *Cat. in dict. Clem. 2. vers. Sed. & tales quest. 4.* & ratio per Nauar. assignatur in d. cap. *Non dicatis num. 28.*

9 Circa Nonum. Scindunt per laudem carnis comprehendunt omnes species peccati carnalis, de quibus per *D. Thom. 2. 2. quest. 14. per plures articulos.* addo ut peccatum proprie mollis, seu voluntarie pollutionis etiam sine illa commissione tertie personae opere consummatum sit causus reservatus, & quando per capitulum generale, seu provinciale, juxta potestatem a Summo Pontifice sibi traditam ad presentem novum causum superaddentur haec verba, videlicet, (& quidquid est contra votum Castitatis, quod in actu externum procedat,) tunc si solum intercesserit provocatio seu sollicitatio, ad turpia oculata, tactus, seu amplexus impudici, sive in propria, sive in aliena persona, efficiat causus reservatus; alia non.

10 Quidam decimum. Ad cogaofendum, quando dicatur percussio, gravis, seu enotris, mediocris, vel levis, & cuius arbitrio hoc relinquatur praeter Doctorum in cap. *Pervenit, & in cap. Cum illorum de sententia excommunicatis.* Vide *Navart. in Man. cap. 27. num. 91. & seqq.* & praecepit in verbo excommunicationis abfolutione. Amplius in religioso, qui verberaret etiam novitium primi diei, ut sit excommunicatus, *cap. Religioso 1. de sententia excommunicationis lib. 6.* & sit etiam causus reservatus, limita in percussione gravi, que per regularem facta suispet in termino iuste defensionis servato moderamine inculpatae tutela, quod quale debet esse, & quando in defensione adfuisse dicendum sit; Vide *Confut. Regni incip. Paci publ. cum Aretina. in tract. de malicie in verbo, & dictis Titii se defendendo.* *Sylvestrinum in verbo Bellum 2. Navart. in Man. Confess. cap. 15. n. 3.* & in quibus constiteret habeat Boer. *dicti 186. num. 4.* & infra *Malcard. de probatione confessus.* *126. a num. 29. usque in finem,* & quando quis dicatur excessus limites defensionis, Menoch. de arbitrio judic. lib. 2. cent. 3. *cafu 27.* & quando non imputetur excessus, ut eo non obstante dici possit, sive servatum hoc moderamen, *Glos. in cap. sententia excommunicatis lib. 6.*

DE POTESTATE EPISCOPORUM
IN RESERVATA

3314 *A* Dicitur Decretum Trident. *sent. 24. de reform.* (*Liceat Episcopis in irregularitatibus omnibus, & sufficienibus ex delicto occulto provenientibus, excepta ea, que oritur ex homicidio voluntario, & exceptis aliis deducitis ad forum contentiolum, dispensare, & in quibuscumque causis occulisi, etiam Sedi Apostolica referatis delinquentes quoscumque sibi subditos, in dictis sua per se ipsos, aut Vicarium ad id specialiter deputandum, in foro conscientiae gratis absolvete, imposta penitentia salutari.* Idem & in heresis criminis in eodem foro conscientiae eis tantum, non coram Vicariis, sit permisum.)

11 Circa Undecimum, & ultimum. Quibus rationibus prohibetur literas alienas, que clausa sunt aperiri, vide per *Navart. in cap. Sacrae num. 10. & seq. de penit. disp. 6.* quem refert Menoch. de arbitrio judic. *cafa 311. num. 12. cent. 4.* & de pena aperientis litteras

DIFFICULTAS CELEBRES EST,

3323 *A* N hodie, stante Bulla Cene, possint Episcopi absolvere in foro conscientiae a causis occultis in Bulla Cene contentis, maxime ab heresi.

3324 Pro aliis causis reservatis extra Bullam Cene vigore facultatem Trid. & pariter doctrinas a n. 3315 haec tenus traditas militare, non est dubium.

3325 Pro causis igitur in Bulla Cene contentis, due sunt sententiae.

Prima affirmat. Leander de censoris tract. 2. disp. 17. *cauf. 45. & 46. Tambur. tom. 1. lib. 2. cap. 1. pag. 49.* *6. 3. num. 12. Joan. de Castillo de censoris tract. 20. dub. 5. n. 65. pag. 191. Donatus tom. 1. pars. 1. tract. 13. q. 16. n. 17. Melphi in Com. cap. 2. stat. 14. pag. 111. Port. Fagundez, & innumeri alii apud ipsos. Et post Proposit. dominat. Ardekin & Fenice.*

Ratio est, quia potestas, quam habent Episcopi absolvendi a causis occultis, etiam heresis, reservatis in Bulla Cene, est eterna, revocatio dubia: igitur non sunt ea expoliandi: nemo enim est spoliandus iure certo per superveniens dubium: Et in dubiis melior est conditio possidentis.

Major liquet; quia talis potestas eis competit ex iure communis antiquo, & Tridentini.

Minor suadet; nam vitanda est correctio juris, quando commode fieri potest conciliatio, maxime loquendo per Trident. cuius decreta sunt tanta estimatio, ut Tridentini, ut quotidiani corum observantiam praecipiunt; & viridem esse velint; Bulla autem Cene, cum non exprimat causas occultas, de quibus expresse loquitur, concessio Tridentini facta Episcopis potest explicari de publicis, pro quibus ipsum Tridentini prohibet.

3326 Item per clausulam generalem non intelligunt revocatio aliquis Concilii Generalis Decretum, nisi de eo fiat specialis & expressa mentio; ex cap. *Ex parte, de Capell. Monach. & ibi Glossa verb. Nulla mentio, cap. Nonnulli de rescript. & ibi Glossa verb. Fecerint mentionem, quod maxime procedit de Trid. ob eius speciale gravitatem.*

Denique per Bullam Cene revocantur privilegia (ut liquet ex verbis) non ius commune, maxime Tridentini; & ita docuerunt Bannes, Enriquez, Peña, Medina, Gallus, & alii, qui fuerunt in Concilio, quos refert Joan. la Croix, de Sacram. Penitent. *quest. 5. dub. 4. num. 1.*

3327 Primitus vero ratio aquae probat de causa heresis occulte; quia Bulla Cene non facit speciale reservationem pro hereti.

Hic accedit praxis, & confutatio, quia virtute Bullae, causas occultas (excepta tamen heresi) absolvuntur toutes quotes, in quantum causas occultas dicuntur evadere Episcopales: confutatio autem dat jurisdictionem: *v. a num. 3274.*

3328 Non obstant Declarationes Pontificum, & Sacrae Congreg. quae in contrarium referuntur pro heresi occulte; quia aliqua expresse loquitur de virtute Bullae Crucis; alia non constant authentice, ut constare debent, ex num. 219. Non debet autem cadere Decretum Tridentini per voces.

3329 Immo in contrarium Leander, cit. adducit auctoritatem Cat. Caraffe, a quo nomine Sacr. Congr. sibi Coimitoribus esse responsum affirmat, nil videlicet per Bullam Cene derogatum esse, aut hoc tempore derogari antiquis Episcoporum privilegiis. Quod idem fecisse Pium V. refert Vivaldi cum aliis. Ita Leander.

3330 Nec denique obstat propositio tertia damnata ales Alexand. VII. relata, quia ibi damnatur propositio hypothetica, quod

Sententia afferens Bullam Cene solam prohibere absolucionem heresi, & aliorum criminum, quando publica sunt, & id non derogare facultati Tridentini, in qua de occultis criminibus sermo est, anno 1629, 17. Junii in Concistorio Sacr. Congreg. Cardinal. vissa, & tolerata est.

In qua propositione ly. *Visa, & tolerata est,* damnatur; quia hoc est predicatum, & totum id quod antecedit, est subiectum propositionis damnatae.

Hec sunt motiva prima sententia affirmativa pro Episcopis.